

GEODEZJA I KARTOGRAFIA	N O R M A B R A N Ź O W A	BN-72
	Sprzęt geodezyjny	8771-15
	Stojaki do tyczek	Grupa katalogowa XIII 42 ¹⁾

1. WSTĘP

1.1. Przedmiot normy. Przedmiotem normy są stojaki przeznaczone do pionowego ustawiania tyczek wg BN-72/8771-13 przy pomiarach geodezyjnych.

1.2. Zakres stosowania normy. Postanowienia normy należy stosować przy produkcji i odbiorze technicznym oraz w obrocie towarowym i przy użytkowaniu stojaków do tyczek.

1.3. Normy związane

PN-66/H-84019 Stal węglowa konstrukcyjna wyższej jakości ogólnego przeznaczenia. Gatunki

PN-68/H-88026 Stopy aluminium do przeróbki plastycznej. Gatunki

PN-57/N-03022 Statystyczna kontrola jakości. Plany jednostopniowe

BN-72/8771-13 Sprzęt geodezyjny. Tyczki

2. PODZIAŁ I OZNACZENIE

2.1. Typy. W zależności od konstrukcji rozróżnia się dwa typy stojaków do tyczek:

SkT — stojak o nogach stałych,

SkTS — stojak o nogach rozsuwanych (regulowanej długości nóg).

2.2. Przykład oznaczenia stojaka do tyczek o nogach rozsuwanych:

STOJAK DO TYCZEK SkTS BN-72/8771-15

3. WYMAGANIA

3.1. Całkowita długość stojaka przygotowanego do ustawienia tyczki powinna wynosić 1200 ± 10 mm.

3.2. Materiały. Zaleca się stosowanie na stojaki następujących materiałów:

— stali węglowej konstrukcyjnej wg PN-66/H-84019,

¹⁾ Symbol wg SWW: 0954-695.

— stopów aluminium wg PN-68/H-88026,
— innych materiałów, których stosowanie zagwarantuje zachowanie wymagań niniejszej normy.

3.3. Wymagania użytkowe

3.3.1. Konstrukcja stojaka powinna umożliwiać łatwe i pewne ustawianie tyczek w pionie na twardym podłożu (np. na betonie).

3.3.2. Głowica stojaka powinna mieć konstrukcję umożliwiającą unieruchomienie tyczki w pionie.

Urządzenie zaciskowe głowicy stojaka nie powinno uszkadzać tyczki ani jej lakieru.

3.3.3. Nogi stojaka powinny być połączone z głowicą przegubowo z możliwością odchylenia ich od pionu w granicach od 0 do 90° . Moment oporowy przy odchyleniu nóg powinien być regulowany przez użytkownika, a ustalona wielkość tego momentu nie powinna się zmieniać na skutek wielokrotnego odchylenia nóg.

3.3.4. Części składowe stojaka powinny być tak skonstruowane, aby nie odłączały się i nie przesunęły w stosunku do siebie samoczynnie lub pod wpływem wstrząsów.

3.3.5. Masa stojaka nie powinna przekraczać 1,5 kg.

3.4. Wykończenie. Wszystkie krawędzie stojaka powinny być przytępione.

3.5. Zabezpieczenie przed korozją. Części składowe stojaka wykonane z materiałów korodujących powinny być zabezpieczone przed korozją trwałymi powłokami ochronnymi.

3.6. Cechowanie. Na każdym stojaku powinny być umieszczone w sposób trwały następujące oznaczenia:

— znak lub nazwa wytwórcy,

— znak zgodności z normą, np. BN.

Institut Geodezji i Kartografii

Ustanowiona przez Prezesa Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii dnia 7 sierpnia 1972 r. jako norma obowiązująca w zakresie produkcji i obrotu od dnia 1 kwietnia 1973 r. (Dz. Norm. i Miar nr 21/1972 poz. 46)

4. PAKOWANIE, PRZECHOWYWANIE I TRANSPORT¹⁾

4.1. Opakowanie jednostkowe. Każdy stojak powinien mieć oddzielne opakowanie.

Zaleca się stosować opakowanie do stojaka w celu przenoszenia go i przewożenia w trakcie pracy.

4.2. Przechowywanie. Stojaki powinny być przechowywane w warunkach zapewniających zabezpieczenie ich przed odkształceniem i uszkodzeniem.

4.3. Transport. Stojaki do tyczek powinny być dostarczane w opakowaniach transportowych. Opakowanie to powinno zabezpieczać stojaki przed uszkodzeniem w czasie transportu. Masa stojaków z opakowaniem transportowym nie powinna przekraczać 80 kg. Na każdym opakowaniu należy umieścić:

- znak lub nazwę wytwórcy,
- oznaczenie wg 2.2,
- liczbę sztuk stojaków w opakowaniu.

5. BADANIA

5.1. Rodzaje badań

- a) oględziny zewnętrzne,
- b) sprawdzenie materiałów,
- c) sprawdzenie wykończenia,
- d) sprawdzenie zabezpieczenia przed korozją,
- e) sprawdzenie całkowitej długości stojaka oraz jego masy,
- f) sprawdzenie prawidłowości działania stojaka.

Badaniom a), b) i c) poddaje się wszystkie sztuki stojaków w przewidzianej do odbioru partii, badaniom d), e) i f) poddaje się stojaki wybrane losowo z każdej partii w liczbie wg tablicy.

Liczność partii	Badania d), e), f)	
	Liczność próbek wg PN-57/N-03022	Dopuszczalna liczba sztuk niedobrych
do 63	10	0
64 ÷ 400	25	1
401 ÷ 1000	40	2
1001 ÷ 2500	60	3
2501 ÷ 6300	100	5

Stojaki przeznaczone do badań powinny być podzielone na partie zawierające stojaki tego samego typu.

5.2. Opis badań

5.2.1. Oględziny zewnętrzne polegają na sprawdzeniu zgodności badanych stojaków z wymaganiami 3.6 i 4.1.

5.2.2. Sprawdzenie materiałów polega na sprawdzeniu zgodności z wymaganiami 3.2 — na podstawie przedłożonych atestów.

5.2.3. Sprawdzenie wykończenia polega na sprawdzeniu zgodności z wymaganiami 3.4. Sprawdzenie wykonuje się wzrokowo, bez użycia przyrządów optycznych.

5.2.4. Sprawdzenie zabezpieczenia przed korozją polega na sprawdzeniu z wymaganiami 3.5. Badane stojaki zanurza się na 2 godz do kąpieli wodnej o temperaturze $15 \div 25^{\circ}\text{C}$, a po wyjęciu pozostawia do wyschnięcia w temperaturze otoczenia. Po 24 godz nie może być śladów korozji.

5.2.5. Sprawdzenie działania stojaka polega na sprawdzeniu z wymaganiami 3.3.1, 3.3.2, 3.3.3 i 3.3.4.

Tyczka ustawiona w pionie na twardym i gładkim podłożu (np. na betonie) przy wykorzystaniu stojaka powinna stać pewnie w tej pozycji.

Przy największym momencie oporowym odchyłone od pionu o 45° nogi stojaka nie mogą opadać pod własnym ciężarem.

5.2.6. Sprawdzenie całkowitej długości stojaka i jego masy polega na sprawdzeniu z wymaganiami 3.1 i 3.3.5. Sprawdzenia dokonuje się przy użyciu normalnych narzędzi pomiarowych zapewniających wymaganą dokładność.

Całkowitą długość stojaka typu SkTS sprawdza się przy rozsuniętych maksymalnie nogach.

5.3. Ocena wyników badań. Stojak do tyczek określa się jako dobry, jeżeli przeszedł on z wynikiem dodatnim przez wszystkie badania podane w 5.1.

Partię stojaków określa się jako zgodną z wymaganiami normy, jeśli przeszła ona przez wszystkie badania podane w 5.1 z wynikiem dodatnim, przy czym liczba sztuk niedobrych przy badaniach 5.1 d), 5.1 e) i 5.1 f) nie przekroczyła liczby podanej w tablicy.

5.4. Zaświadczenie o wynikach badań. Na każdą partię stojaków określoną w 5.3 jako zgodną z wymaganiami normy wytwórca na żądanie odbiorcy powinien wystawić zaświadczenie zawierające:

- rodzaj dokonanych badań wg 5.1,
- oznaczenie wg 2.2,
- nazwę zakładu oraz datę i podpis wystawiającego zaświadczenie.

¹⁾ Dotyczy obrotu towarowego.

6. POSTĘPOWANIE Z PARTIĄ STOJAKÓW UZNANĄ ZA NIEZGODNĄ Z WYMAGANIAMI NORMY

Partia stojaków uznana za niezgodną z wymaganiami normy może być przez wytwórcę przesortowana i przedstawiona do powtórnych badań.

Powtórne badania przeprowadza się na warunkach podanych w rozdz. 5.

7. POSTANOWIENIA PRZEJŚCIOWE

Na okres do dwóch lat od daty nadania mocy obowiązującej normie, ze względu na nieprzygotowanie zakładu produkcyjnego, dopuszcza się produkcję stojaków wg PN-53/N-99303.

K O N I E C

INFORMACJE DODATKOWE do BN-72/8771-15

Istotne zmiany w stosunku do PN-53/N-99303

- a) w normie podano zasadnicze wymagania użytkowe przystosowując układ do układu normy przedmiotowej pełnej,
  - b) wprowadzono dwa typy stojaków rozszerzając zakres normy o stojaki z rozsuwanymi nogami,
  - c) dopuszczono wykonywanie stojaków z materiałów innych, równoważnych stosowanym stalom i stopom aluminium,
  - d) zaostrzono kryteria wymagań użytkowych,
  - e) maksymalną masę stojaka zmniejszono do 1,5 kg.
- Dotychczas obowiązująca PN-53/N-99303 zostaje unieważniona z dniem 1 kwietnia 1973 r.

BG PW

BN. 004842

40000000343197